

Oikean kirkon tuntomerkit

Tohtori Martti Lutherin neuvoja nuorisolle, SLEY 1929

Oikea seurakunta on se, joka perustuu sanaan ja uskoon, ja joka ei ensinkään turvaa hyviin töihin, vaan joka kuulee ja seuraa Jumalaa, kun Jumala armostansa seurakuntaa kutsuu. Mutta tämä kutsuminen on sama sana, jonka kautta synnin turmelema luonto uudestaan synnytetään.

Kristus itse tekee eroituksen oikean ja väärän kirkon välillä, sanoen ettei niitä voi eroittaa nimistä eikä ulkonaisesta muodosta. Paras tuntomerkki, josta oikea ja väärä kirkko eroitetaan, on tämä: onko sillä oikea tieto Kristuksesta vai eikö, sillä kirkon ulkonaisesta muodosta, nimestä, viroista, vallasta ja arvosta emme voi tässä suhteessa mitään päättää, sillä näiden ulkonaisten etujen suhteen olivat juutalaisten joukkokunnat apostoleja etevämmät, ja samoin on paavivalta joukkoinensa meitä väkevämpi. Me olemmekin paavilaisille myöntäneet ja tunnustaneet, että he ovat oikean seurakunnan piirissä, että he ovat Kristukselta saaneet ja apostoleilta perineet oikeuden opettaa, kastaa, jakaa sakramenteja ja synninpäästöä, vihkiä kirkollisiin virkoihin jne., samoin kuin juutalaisillakin oli heidän synagogassansa, papillisessa virassansa ja kirkollisessa hallituksessansa. Tämän kaiken me myönnämme, emmekä väitä, ettei heillä olisi oikeutta vihkiä kirkollisiin virkoihin, vaikka he puolestansa kieltävätkin meiltä tämän oikeuden. Vieläpä senkin tunnustamme, että olemme saaneet viran heidän kauttansa, samaten kuin Kristuskin syntyperänsä kautta kuului Juudan kansaan ja samaten kuin apostolit juutalaisilta perivät Vanhan Testamentin. Mutta kun on kysymys: tunnetaanko Kristus vai ei, siinä kohdassa me eroamme paavilaisista.

1. Ensiksi tunnetaan kristillinen pyhä kansa siitä, että sillä on Jumalan pyhä sana. Tosin on tässä kohdassa eroitus, kuten Paavali kirjoittaa 1Ko. 3:12–13. Muutamilla on sana aivan puhtaana, toisilla on myös sana, mutta ei puhtaana. Joilla on sana puhtaana, ovat ne, jotka perustuksen päälle rakentavat kultaa, hopeaa ja kalliita kiviä, joilla ei ole sanaa puhtaana, ovat ne, jotka rakentavat perustukselle puita, heiniä ja olkia, mutta jotka kuitenkin autuaiksi tulevat ikäänkuin tulen läpi, josta ennen on kylliksi puhuttu. Sana on korkein välikappale ja pyhin väline, jonka tähden kristillinen kansa pyhäksi kutsutaan. Sillä Jumalan sana on pyhä ja pyhittää kaiken, mihin se koskee, niinkuin luemme Ro. 1:16: Se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, ja 1Ti. 4:5 sanotaan: Se pyhitetään Jumalan sanalla ja rukouksella. Sillä Pyhä Henki johdattaa meitä; Hän voitelee ja pyhittää seurakunnan (s.o. kristillisen pyhän kansan) tehden sen sanalla eikä paavin voiteella, jolla paavilaiset voitelevat ja pyhittävät sormia, vaatteita, kalkkia ja kiviä. Sillä semmoiset keinot eivät koskaan opeta Jumalaa rakastamaan, uskomaan, ylistämään ja hurskaasti elämään.
2. Toiseksi tunnetaan Jumalan kansa eli kristillinen pyhä kansa kasteen pyhästä sakramentista, missä sitä Kristuksen säännön mukaan oikein opetetaan, uskotaan ja käytetään. Sillä sekin on julkinen tuntomerkki ja korkea, pyhä välikappale, jonka kautta Jumalan kansa pyhitetään. Tämä on pyhä peso, uuden syntymisen peso Pyhän Hengen kautta (Ti. 3:5), jossa pesossa meidät, ikäänkuin viattoman Jumalan Karitsan pyhässä veressä, Pyhän Hengen kautta pestään ja puhdistetaan synneistä ja kuolemasta. Missä näet tämän tuntomerkin, siitä tiedät, että siellä totisesti on seurakunta eli pyhän yhteys, vaikkapa sinä et olisikaan paavin kastama tai vaikka yhtä vähän tietäisit hänen pyhydestänsä ja vallastansa, kuin mitä pienet lapset niistä tietävät. Sillä kaste ei ole sen, joka kastaa, ei se ole kastajalle annettu; vaan kaste on sen, joka kastetaan, kastetulle on Jumala sen säätänyt ja antanut, samoin kuin ei Jumalan sanakaan ole saarnaajan, vaan opetuslapsen, joka sitä kuulee ja uskoo, hänelle se on annettu.

3. Kolmanneksi tunnetaan Jumalan kansa eli pyhä kristillinen kansa alttarin sakramentista, missä sitä oikein Kristuksen säännön mukaan jaetaan, uskotaan ja vastaan otetaan. Tämäkin on julkinen tuntomerkki ja kallis pyhä kappale, jonka Kristus jätti jälkeensä, jonka kautta hänen kansansa pyhitetään ja jonka kautta tämä kansa ilmoittaa ja julkisesti tunnustaa itsensä kristityksi, samoin kuin se tätä tunnustaa sanan ja kasteenkin kautta. Ei sinun tarvitse olla siitä milläsikään, vaikka ei paavi luekaan messuja edestäsi eikä vihmo sinua vihkivedellä, vaikka hän ei sinua ripitä, voitele jne. Sillä sakramentti ei ole sen, joka sitä jakaa, vaan sen, jolle se jaetaan, ilman että jakajan tarvitsee sitä yhdessä nauttia. Sillä sen oma vain on sakramentti, joka sen vastaan ottaa, hänelle se on annettu. Missä nyt näet tätä sakramenttia oikein jaettavan, saat olla varma siitä, että siellä on Jumalan kansa.
4. Neljänneksi Jumalan kansa eli pyhät kristityt tunnetaan side- ja päästöavaimista, joita he julkisesti käyttävät Kristuksen asetuksen mukaan Mat. 18:18, että jos joku kristitty tekee syntiä, on häntä nuhdeltava, jos hän ei muuta mieltänsä, on hänet sidottava ja hyljättävä, mutta jos hän muuttaa mielensä, on hänet päästettävä. Nämä ovat avaimet. Avaimia käytetään kahdella tavalla, julkisesti ja yksityisesti. Sillä on olemassa sellaisia ihmisiä, joiden omatunto on niin heikko ja vapiseva, että vaikka ei heitä julkisesti nuhdellakaan, eivät he kuitenkaan voi omistaa itsellensä lohdutusta, ennenkuin pappi on julistanut heille yksityisesti synnin päästön. Mutta toiset taas ovat niin kovia, etteivät he sydämässään eivätkä yksityisesti papin edessä tahdo synneistään luopua. Sen vuoksi on avaimia kahdella tavalla käsitettävä: julkisesti ja yksityisesti. Missä nyt näet syntejä anteeksi annettavan tai nuhdeltavan, tapahtukoon se julkisesti tai yksityisesti, niin saat olla varma siitä, että siellä on Jumalan kansa. Mutta paavin kaksi avainta ei ole näitä avaimia, sillä paavi on ne tehnyt itsellensä tiirikoiksi kuningasten kruunuihin ja raha-arkkuihin. Sillä jos hän ei tahdo sitoa ja syntejä nuhdella, niin anna sitoa ja nuhdella niitä kotiseurakunnassasi. Jos hän ei tahdo päästää eli anteeksi antaa, niin anna ihmisten saada päästö ja syntiensä anteeksiantamus omassa seurakunnassasi. Sillä paavin sitominen ja päästäminen sinua vain saastuttaa eikä ensinkään pyhitä, sillä avaimia hänellä ei voi olla, hänellä on vain tiirikoita. Avaimet eivät ole paavin, vaan seurakunnan, s.o. Kristuksen kansan. Sillä he eivät kaikki saata Roomassa olla.
5. Viidenneksi tunnetaan seurakunta vielä siitäkin, että se vihkii ja kutsuu palvelijoitansa eli että sillä on virkoja, joita heidän tulee hoitaa. Sillä on tarpeellista, että on olemassa piispoja, kirkkoherroja ja pappeja, jotka sekä julkisesti että yksityisesti jakavat ja käyttävät näitä neljää edellämainittua pyhää välikappaletta sen mukaan, kuin Kristus on säätänyt. Sillä ei yhteinen kansa saata näitä hoitaa, sen täytyy jättää nämä jonkun toimitettaviksi. Mitähän siitä tulisi, jos jokainen tahtois saarnavirkaa toimittaa, eikä kukaan peruuttaisi aikomustansa? Missä siis näet järjestetyn saarnaviran, niin saat olla varma siitä että siellä on Jumalan kansa ja pyhä kristillinen kansa. Kumminkin on huomattava, että Pyhä Henki tässä on eroittanut vaimot, lapset ja taitamattomat ihmiset, sillä ainoastaan soveliaita miehiä on hän tähän toimeen valinnut. Mutta tässä nyt paavi puheeseeni kajoo ja sanoo: Apostoli Paavali ei puhu ainoastaan seurakunnan opettajista ja papeista, vaan apostoleista ja evankelistoistakin ja muista korkeista hengellisistä säädyistä, pitäähän siis seurakunnassa olla vieläkin korkeampia virkoja, kuin mitä seurakunnan opettajan ja papin virka ovat. Tähän minä vastaan: "Oikeat apostolit, evankelistat ja profeetat saarnasivat Jumalan sanaa eivätkä vastoin Jumalan sanaa. Mutta jos apostolit, evankelistat ja profeetat ovat toimestansa lakanneet, niin täytyy toisia löytyä heidän sijassansa aina maailman loppuun asti. Sillä ei seurakunta lakkaa olemasta ennen maailman loppua, sentähden täytyy myös löytyä apostoleita, evankelistoja ja profeettoja, tai miten heitä, jotka nyt julistavat Jumalan sanaa ja töitä, nimitettäneenkin. Sillä paavi ja hänen puoluelaisensa, jotka Jumalan sanaa vainoovat, vaikka myöntävätkin sen todeksi, ovat aivan kelvottomia apostoleita, evankelistoja ja profeettoja.

6. Kuudenneksi tunnetaan pyhä kristillinen kansa rukouksesta ja julkisesta Jumalan kiittämisestä ja ylistämisestä. Sillä missä näet ja kuulet Isämeitä rukoiltaan ja rukoilemaan opetettavan, missä virsiä tai hengellisiä lauluja Jumalan sanan mukaan ja oikean uskon kanssa sopusoinnussa lauletaan, missä käskyjä, uskontunnustusta ja katekismusta julkisesti opetetaan, niin ole varma siitä, että siellä on pyhä, kristillinen Jumalan kansa. Sillä rukous on pyhä ja kallis välikappale, joka kaikki pyhittää, niinkuin apostoli Paavali (1Ti. 4:5) sanoo. Virretkin ovat pelkkiä rukouksia, joissa Jumalaa ylistetään, kiitetään ja kunnioitetaan. Ja uskontunnustus ja kymmenet käskyt ovat myös Jumalan sanaa ja läpikotaisin pyhä välikappale, jonka kautta Pyhä Henki pyhittää ihmisiä Kristuksen pyhäksi kansaksi. Mutta me puhumme tässä sellaisista rukouksista ja virsistä, joita voidaan ymmärtää ja jotka siis saattavat olla opiksi ja parannukseksi. Sillä munkkien, nunnien ja paavilaisten pappien hymiseminen ja höpiseminen eivät ole mitään rukousta eikä Jumalan ylistystä. Sillä he eivät siitä mitään ymmärrä eivätkä mitään opi, vaan juhdan tavalla tekevät työtä vatsansa hyväksi, ei siinä saata siis nähdä parannusta, pyhitystä eikä Jumalan tahtoa.
7. Seitsemänneksi ja viimeiseksi tunnetaan pyhä kristillinen kansa pyhän ristin kantamisesta, se on siitä, että heidän täytyy kärsiä kaikellaista onnettomuutta ja vainoa; kaikellaisia kiusauksia ja tuskia, kuten heidän päänsä Kristuskin on kärsinyt. Syynä näihin onnettomuuksiin on vain se, että he pitävät Kristuksesta ja Jumalan sanasta kiinni ja siis kärsivät Kristuksen tähden, niinkuin Mat. 5:10 luettaisiin: Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden tähden vainotaan. Heidän tulee olla hiljaisia ja tottelevaisia, valmiita sekä tavarallaan että hengellään esivaltaa ja lähimmäistään palvelemaan eikä kenellekään vääryyttä tekemään. Missä nyt tällaista näet ja kuulet, niin tiedä, että siellä on olemassa pyhä kristillinen seurakunta, niinkuin Kristus itse sanoo (Mat. 5:11–12): Autuaita olette te, kun ihmiset minun tähteni solvaavat ja vainoavat teitä ja valhetellen puhuvat teistä kaikenlaista pahaa. Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä teidän palkkanne on suuri taivaissa. Sillä tämän pyhityksen kautta tekee Pyhä Henki seurakunnan, ei vain pyhäksi, vaan myös autuaaksi. Älä siis turvaudu paavilaisten pyhyyteen, joka on pyhimysten luita, puupaloja pyhästä rististä jne. Raadoista löytyy yhtä kauniita luita kuin pyhimystenkin luut ovat, ja mestauspölkky on yhtä hienoa puuta kuin pyhä ristikin. Se on vain pelkkää petosta, jonka kautta paavi houkuttelee kansalta rahoja ja viettelee heitä pois Kristuksesta. Ja vaikka ne itsessään olisivatkin todella pyhiä, niin eivät ne silti voi ketään pyhäksi tehdä. Mutta jos sinua Kristuksen tähden tuomitaan, kirotaan, pilkataan ja vaivataan, niin tulet kuuliaiseksi, sillä tämä kuolettaa vanhaa Aatamia, opettaa kärsivällisyyttä, nöyryyttä, hiljaisuutta, kiitosta ja ylistystä, vieläpä iloakin murheessa.

Tätä siis sanotaan pyhittämiseksi Pyhän Hengen kautta ja uudestaansyntymiseksi uuteen elämään Kristuksessa; näin opitaan uskomaan, luottamaan, toivomaan ja rakastamaan. Nämä ovat ne seitsemän kohtaa siinä pyhydessä, jonka kautta Pyhä Henki joka päivä vaikuttaa meissä pyhitystä ja elämää Kristuksessa.